

જાહેરાત ક્રમાંક : ૩૭/૨૦૧૬-૧૭ હિસાબી અધિકારી/વાણિજ્યિક અધિકારી,વર્ગ-૨

પ્રિલિમિનરી પરીક્ષાનો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર-૧ સામાન્ય અભ્યાસ (કુલ ગુણ ૧૫૦ , સમય ૨ કલાક)

૧.	ગુજરાતની ભૌગોલિક,આર્થિક અને સામાજિક ભુગોળ
૨.	ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો
૩	ભારતની ભુગોળ- ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, ખેતી, કુદરતી સંસાધનો અને વસ્તી અંગેની બાબતો
૪	વિશ્વ ભુગોળની સામાન્ય ભૌગોલિક માહિતી
૫	ભારતનું બંધારણ:(૧) (૧) આમુખ,(૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો, (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો,(૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા, (૬) રાજ્યપાલની સત્તા, (૭) ન્યાયતંત્ર, (૮) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ,(૯) એટર્ની જનરલ, (૧૦) નીતિ આયોગ, (૧૧) પંચાયતી રાજ, (૧૨) નાણા પંચ,(૧૩) બંધારણીય સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય લોક સેવા આયોગ, કોમ્પ્ટ્રોલર એન્ડ ઓડિટર જનરલ
૬	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા
૭	ભારતનો ઇતિહાસ
૮	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ તથા ઈન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન
૯	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી
૧૦	ખેલ જગત
૧૧	માહિતી(મેળવવાનો) અધિકાર અધિનિયમ,૨૦૦૫
૧૨.	ગુજરાતી વ્યાકરણ (૧) જોડણી, (૨) સમાનાર્થી - વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો, (૩) સંધિ, (૪) સમાસ, (૫) રૂઢિપ્રયોગો અને કહેવતો
૧૩.	ENGLISH GRAMMAR : (1)Tenses, (2) Gerund and Participles (2)Agreement between Verb and Subject, order of words, Punctuations etc. (3) Usage of Articles, Nouns, Pronouns, Adjectives, Prepositions, Auxiliaries, Conjunctions and Question Tag etc.(4) IDIOMS AND Phrasal Verbs, (5) Active and Passive Voice, (6) Common Errors of Usage
૧૪	પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવ

PRELIMINARY EXAM

Joint Paper of Following 2 Subjects (કુલ ગુણ ૨૦૦) (સમય ૨ કલાક)

- 1. Commerce and Management**
- 2. Economics & Public Administration**

SUB : Commerce and Management (English Medium)

Financial Accounting

Basic Accounting Concepts, Principals, Assumptions Types of Accounts and their Rules, process of Accounts, Capital and Revenue Accounts, Accounting Books and Trial Balance, Final Accounts, Rectification of Errors

Financial Statements, Partnership Accounts Admission, Retirement, Death, Dissolution and Cash Distribution

Advanced Company accounts: Issue and Forfeiture of shares, Purchase of Business, Liquidation, Amalgamation, Absorption and Reconstruction, Holding Company Accounts, Valuation of Shares and Goodwill

Accounting Standards: Issued by ICAI and Ministry of corporate Affairs, AS-1 to AS-34 (ICAI), International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), Indian Accounting Standards (Ind-AS)

Auditing

Meaning-Elements-Characteristic-Objectives-Types-Advantages-Techniques, Internal Control, Investigation, Internal Audit, Vouching-Meaning-Objectives-Types Valuation of Assets and Liabilities, Duties and Responsibility of Auditor, Appointment of Auditor, Company Audit, Tax Audit, Cost Audit, VAT Audit.

Cost and Management Accounting

The concept cost – Type of cost, incremental cost; Sunk cost; Book Cost and Historical Cost; Fixed and Variable Cost. Cost Accounting and cost ascertainment, Direct labour, Direct Material, Direct Expenses, Prime Cost, Factory Cost, Cost of production, Cost of Sales, Stock Register FIFO, LIFO, Weighted Average Method, Cost Accounting standards.

Management Accounting: Meaning, Ratio analysis, Funds Flow analysis, Cash Flow Analysis, Marginal Costing and Break even analysis, Differential costing, decision making, Standard Costing, Budgetary Control, Types of Budgets.

Financial Management

Capital Structure, Financial and Operating Leverage, cost of Capital, Capital Budgeting, Working Capital Management, Dividend Policy , Money and Capital Market, Working of Stock Exchanges in India, NSE, Regulatory Authorities: SEBI, Rating Agencies , Computer Application in Accounting and Finance

Business and Corporate Law

Partnership Act, Companies Act – 2013, India Contract Act, Sale of Goods Act, Overview of Negotiable Instruments Act, Intellectual Property Rights Act

Indirect Tax Laws

Gujarat Value Added Tax Act – 2013, Gujarat Value added Tax Act Rules, Central Excise Act – 1944, Central Excise Rules – 2002, Excise Tariff Act – 1985, Service Tax under Finance Act – 1994 as amended by year 2012, Customs Act – 1962, customs Tariff Act – 1975, Valuation under excise and services and customs.

Income-tax Law

Basic concept, tax incidence, exempted incomes, computation of taxable income under various heads, computation of taxable income of individuals and firms, deductions of tax, filling of returns, different types of assessment; defaults and penalties , Tax planning, tax evasion and tax avoidance, computer application in income tax

Business Statistics & Data Processing

Data types, Data collection and analysis, sampling, need, errors and methods of sampling, Probability theory, Probability distributions, analysis and interpretation of data, Index numbers, Statistical quality control, correlation and regression,

Data processing – elements, data entry, data processing and computer application , Computer application to functional areas – Accounting, Inventory control

Business Environment

Meaning and elements of Business Environment, Economic environment, Economic policies, economic planning, Legal Environment of Business in India, Competition Policy, Consumer Protection, Environment Protection, Policy Environment: Liberalization, Privatization and globalization, second generation reforms, industrial policy and implementation, industrial growth and structural changes

Banking and financial institution

Importance of Banking to business, meaning and functions – functions of commercial banks – commercial banks and economic development – branch banking and unit banking ,

Deposit Banking and Mixed Banking – Assets and Liquidity Commercial Banks – investment Policy of commercial Banks – Assets Structure of Commercial Banks liquidity of Bank Assets

Types of banks and their function: Reserve Bank of India, NABARD and Rural Banking, Banking Sector Reforms in India, E-Banking, Development of Banking : IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI

વાણિજ્ય અને સંચાલન (Commerce and Management) (ગુજરાતી માધ્યમ)

નાણાકીય હિસાબી પધ્ધતિ

હિસાબી પધ્ધતિના મૂળભૂત ખ્યાલો, સિધ્ધાંતો, ધારણાઓ, ખાતાના પ્રકારો અને તેના નિયમો, હિસાબોની પ્રક્રિયા, મૂડી અને મહેસૂલી ખાતાઓ, હિસાબી ચોપડાઓ અને કાચુ સરવૈયુ, વાર્ષિક હિસાબો, ભુલ સુધારણા નોંધ

નાણાકીય પત્રકો: ભાગીદારીના હિસાબો, પ્રવેશ, નિવૃત્તિ, મૃત્યુ, વિસર્જન અને રોકડની વહેંચણી, કંપનીના ઉચ્ચતર હિસાબો, શેર બહાર પાડવા અને જપ્ત કરવા, ધંધાની ખરીદી- વિસર્જન, સંયોજન, સમાવેશ અને પુનઃરચના (હિસાબી ધોરણ ૨૧ પ્રમાણે) શાસક કંપનીના હિસાબો, (હિસાબી ધોરણ ૧૪ પ્રમાણે) પાઘડી અને શેરનું મૂલ્યાંકન, હિસાબી ધોરણો: ICAI અને કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રાલય દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા-AS-1 AS-34 (ICAI), આંતરરાષ્ટ્રીય હિસાબી ધોરણો (IAS) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય પ્રગટીકરણ ધોરણો (IFRS), ભારતીય હિસાબી ધોરણો (Ind-AS)

ઓડીટીંગ

અર્થ – તત્વો – લક્ષણો – ઉદ્દેશ – પ્રકારો – ફાયદાઓ – પધ્ધતિઓ – આંતરિક અંકુશ, અન્વેષણ, આંતરિક ઓડિટ, વાઉચિંગ – અર્થ – ઉદ્દેશો – પ્રકારો, મિલકતો અને જવાબદારીઓનું મૂલ્યાંકન, ઓડીટરની ફરજો અને જવાબદારીઓ, ઓડીટરની નિમણૂક, કંપની ઓડીટ, કરવેરા ઓડીટ, પડતર ઓડિટ, વેટ ઓડિટ

પડતર અને સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિ

પડતરનો ખ્યાલ, પડતરના પ્રકારો, વાર્ષિક પડતર, ડૂબેલી પડતર, ચોપડે પડતર અને ઐતિહાસિક પડતર, સ્થિર અને ચલિત પડતર, પડતર હિસાબી પધ્ધતિ અને પડતરની ગણતરી, પ્રત્યક્ષ માલસામાન, પ્રત્યક્ષ મજૂરી, પ્રત્યક્ષ ખર્ચા, પ્રાથમિક પડતર, કારખાના પડતર, ઉત્પાદન પડતર, વેચાણ પડતર, સ્ટોક રજીસ્ટર – FIFO. LIFO. ભારિત સરેરાશ પધ્ધતિ, પડતર હિસાબી ધોરણો, સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિ: અર્થ, ગુણોત્તર વિશ્લેષણ, ભંડોળ પ્રવાહનું પત્રક, રોકડ પ્રવાહનું પત્રક, સીમાન્ત પડતર અને સમતૂટ બિંદુ વિશ્લેષણ, તફાવત પડતર પધ્ધતિ, નિર્ણય ઘડતર પ્રમાણ પડતર પધ્ધતિ, બજેટરી અંકુશ અને બજેટના પ્રકારો

નાણાકીય સંચાલન

મૂડી માળખુ, નાણાકીય અને કામગીરી લિવરેજ, મૂડી પડતર, મૂડી બજેટીંગ, કાર્યશીલ મૂડી સંચાલન, ડીવીડન્ડ નીતિ, નાણા અને મૂડી બજાર, ભારતમાં સ્ટોક એક્ષચેન્જસની કામગીરી NSE નિયમનકારી સંસ્થા: સેબી, હિસાબી પદ્ધતિ અને વિત્ત વ્યવસ્થામાં કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ

ધંધાકીય અને કોર્પોરેટ કાયદા

ભાગીદારીનો કાયદો, કંપની ધારો -૨૦૧૩, કરારનો કાયદો, માલવેચાણ કાયદો, બૌદ્ધિક સંપદા અધિકાર, પરાક્રમ્ય લેખોનો ધારો, ૧૮૮૧ અંગે વિહંગાવલોકન

આવકવેરા કાયદો - પ્રત્યક્ષ વેરા કાયદાઓ

મૂળભૂત ખ્યાલો, કરવેરા સંજોગો, કરમુક્ત આવકો, જુદા જુદા શિર્ષકો હેઠળ કરપાત્ર આવકની ગણતરી, વ્યક્તિ અને પેઢીની કરપાત્ર આવકની ગણતરી, કરવેરા કપાતો, રીટર્ન ફાઇલીંગ, જુદા જુદા પ્રકારની આકારણી, કસૂરવાર અને દંડનીય જોગવાઈઓ. વેરા આયોજન, વેરા ચોરી અને વેરા વર્જન , આવકવેરામાં કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ

પરોક્ષ વેરા કાયદાઓ

ગુજરાત મૂલ્ય વધારા વેરો કાયદો - ૨૦૦૩, ગુજરાત મૂલ્ય વધારો વેરા કાયદા નિયમો, કેન્દ્રીય આબકારી જકાત કાયદો - ૧૯૪૪, કેન્દ્રીય આબકારી જકાત નિયમો -૨૦૦૨ આબકારી ટેરીફ કાયદો - ૧૯૮૫, ૧૯૯૪માં નાણા કાયદા અને ૨૦૧૨ના સુધારેલા નાણાકાયદા પ્રમાણે સર્વિસ ટેક્સ, કસ્ટમ એક્ટ ૧૯૬૨, કસ્ટમ ટેરીફ એક્ટ ૧૯૭૫, આબકારી જકાત, સર્વિસ અને કસ્ટમ આધારીત મૂલ્યાંકન

ધંધાકીય આંકડાશાસ્ત્ર અને માહિતી (Data) નિર્માણ

માહિતીના પ્રકાર, માહિતીનું એકત્રિકરણ અને વિશ્લેષણ, નમૂનાની જરૂરીયાત - ભૂલો અને નમૂનાની પદ્ધતિઓ, સંભવિતતાનો સિધ્ધાંત - સંભવિતતા વિતરણ - માહિતીનું વિશ્લેષણ અને અર્થઘટન - સૂચકઆંક, આંકડાશાસ્ત્રીય ગુણવત્તા અંકુશ, સહસંબંધ, નિયત સંબંધ, માહિતી પર પ્રક્રિયા - તત્વો - માહિતી દાખલ કરવી - માહિતી પ્રક્રિયા અને કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ, કોમ્પ્યુટરનો કામગીરી વિસ્તારમાં ઉપયોગ - હિસાબી પદ્ધતિ અને ઇન્વેન્ટરી અંકુશ

ઘંઘાકીય પર્યાવરણ

ઘંઘાકીય પર્યાવરણ – અર્થ – તત્વો, આર્થિક પર્યાવરણ, આર્થિક નીતિઓ, આર્થિક આયોજન, ભારતના સંદર્ભમાં ઘંઘાની કાયદાકીય વ્યવસ્થા, સ્પર્ધા નીતિ, ગ્રાહક સુરક્ષા, પર્યાવરણ: સુરક્ષા નીતિ, પર્યાવરણ: ઉદારીકરણ – ખાનગીકરણ વૈશ્વિકરણ – બીજા તબક્કાના સુધારાઓ, ઔદ્યોગિક નીતિ અને અમલીકરણ, ઔદ્યોગિક વિકાસ અને માળખાકીય ફેરફારો

બેન્કીંગ અને નાણાકીય સંસ્થાઓ

ઘંઘામાં બેન્કીંગનું મહત્વ – અર્થ – કાર્યો – વાણિજ્ય બેન્કોના કાર્યો – વાણિજ્ય બેન્કો અને આર્થિક વિકાસ – શાખા બેન્કીંગ અને એકમ બેન્કીંગ- ડીપોઝીટ બેન્કીંગ અને મિશ્ર બેન્કીંગ વાણિજ્ય બેન્કોની મિલકતો અને તરલતા – વાણિજ્ય બેન્કોની રોકાણનીતિ – વાણિજ્ય બેન્કોનું મિલકત માળખું – બેંક મિલકતોની તરલતા, બેન્કોના પ્રકારો અને તેમના કાર્યો . RBI. NABARD અને ગ્રામીણ બેન્કીંગ, બેન્કીંગ ક્ષેત્રના ભારતમાં સુધારાઓ – E બેન્કીંગ બેન્કોનો વિકાસ - IDBI, IFCI, SFCs, UTI SIDBI

Sub : Economics & Public Administration : (**English Medium**)

Section – I: Economics

Introduction and Basic Concepts of Economics

Definition – nature and Scope of economics, Economic Goods v/s Free Good, Price and Value, Want and Demand, Growth and Development, Production Possibility Curve.

Demand

Meaning of Demand – Determinants of Demand – Law of Demand – Difference between Change in Demand and Change in Quantity Demanded , Demand Forecasting: Meaning of Demand Forecasting – Factors affecting – demand forecasting – purposes of demand forecasting – methods of demand forecasting supply

Supply

Meaning of Supply – Factors affecting supply-Law of supply-Assumptions of Law of supply-Exceptions of Law of supply-Change in supply-Concepts of elasticity of supply-Price elasticity of supply-Income elasticity of supply-Cross elasticity of supply-Methods to measure Elasticity of supply.

International Trade

Introduction – Meaning, needs and factors leading to international trade, Advantages and disadvantages of international trade , Foreign exchange – exchange rate, mechanism, The foreign exchange market – Determination of exchange rate – The forward exchange market – Why exchange rate fluctuates – Fixed and flexible exchange rate – Recent changes in the foreign exchange system world over
World Trade Organization – its functions and policies, Structure of India's foreign trade: composition and direction, EXIM Bank, EXIM policy of India, Regulation and Promotion of foreign trade.
International Economic Institutions-IMF, WORLD BANK, IFC, IDA, ADB
Multinational corporations – joint ventures, India and WTO, intellectual property rights
Balance of payments – Meaning and structure – Disequilibrium in the balance of payments – Methods to correct disequilibrium

Section II: Public Administration

Introduction of public administration

Meaning, Scope and significance of public administration; Wilson's vision of Public Administration; Evolution of the discipline and its present status; New public Administration; Public choice approach; Challenges of liberalization, Privatization, Globalization; Good governance: concept and application; new public Management

Organizations in public administration

Theories – systems, contingency; Structure and forms: Ministers and departments, Corporations, Companies, Boards and Commissions; Ad hoc and advisory bodies; Headquarters and field relationships; Regulatory Authorities; Public – private Partnerships

Accountability and control in public administration

Concepts of accountability and control, Legislative, Executive and Judicial control over administration; Citizen and Administration; Role of media, interest groups, voluntary organizations; Civil society; Citizen's charters; Right to Information; Social Audit

Administrative Law

Meaning scope and significance; Dicey on Administrative law; Delegated legislation; Administrative Tribunals.

Financial Administration

Monetary and fiscal policies; Public borrowings and public debt budget-types and forms; Budgetary process; Financial accountability; Accounts and audit, Budget as a political instrument; Parliamentary control of public instrument; Parliamentary control of public expenditure; Role of finance ministry in monetary and fiscal area; Accounting techniques; Audit;

State Government and Administration

Union – State administrative, legislative and financial relations; Role of the finance commission; Governor; Chief Minister; Council of Ministers; Chief Secretary; State Secretarial; Directorates.

Districts administration since independence

Changing role of the collector; Union–State Local relations; Imperative of development management and law and order administration; District administration and democratic decentralization.

Civil services :

Constitutional position; Structure, recruitment, training and capacity – building; Good governance initiatives; Code of conduct and discipline; Staff associations; political rights; Grievance redressal mechanism; Civil service neutrality; Civil service activism

Law and order administration : British legacy, National Police Commission; investigative agencies; Role of central and state agencies including paramilitary in maintenance of law and order and countering insurgency and terrorism; Criminalization of politics and administration; Police-public relations; Reforms in Police.

અર્થશાસ્ત્ર અને જાહેર વહીવટ Economics & Public Administration : (ગુજરાતી માધ્યમ)

વિભાગ:૧ અર્થશાસ્ત્ર

પ્રસ્તાવના અને મૂળભૂત ખ્યાલો

અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા – સ્વરૂપ – કાર્યક્ષેત્ર, આર્થિક વસ્તુ વિરૂદ્ધ મુક્ત વસ્તુ, કિંમત અને મૂલ્ય – જરૂરીયાત અને માંગ – વૃદ્ધિ અને વિકાસ – ઉત્પાદન શક્યતા વક્રરેખા

માંગ

માંગનો અર્થ – માંગ નક્કી કરતા પરિબલો - માંગનો મિયમ - માંગમાં ફેરફારો અને માંગેલ પુરવઠાના પરિવર્તન વચ્ચેનો તફાવત, માંગની આગાહી - માંગની આગાહીનો અર્થ - અસરકરતા પરિબલો - માંગ આગાહીના હેતુઓ - માંગ આગાહીની પદ્ધતિઓ

પુરવઠો

પુરવઠાનો અર્થ – પુરવઠાને અસરકરતા પરિબલો – પુરવઠાનો નિયમ – પુરવઠાના નિયમની ધારણાઓ – પુરવઠા નિયમના અપવાદો – પુરવઠામાં પરિવર્તનો – પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનો ખ્યાલ – પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા – પુરવઠાની આવક સાપેક્ષતા સામસામે પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા – પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતાને માપવાની પદ્ધતિઓ

આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર

પ્રસ્તાવના – અર્થ – મહત્વ અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારને અસર કરતા પરિબલો – આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનાં લાભો અને મર્યાદાઓ વિદેશી હૂંડિયામણ – વિનિમય દર – વિદેશી હૂંડિયામણ વ્યવસ્થા (Mechanism) – વિદેશી હૂંડિયામણ બજાર – વિનિમય દરની ગણતરી – ફોરવર્ડ હૂંડિયામણ બજાર – વિનિમય દરમાં શા માટે ફેરફાર? સ્થિર અને પરિવર્તનશીલ વિનિમયદર – તાજેતરમાં વિશ્વમાં વિદેશી હૂંડિયામણ વ્યવસ્થામાં થયેલા ફેરફારો, વિશ્વ વેપાર સંસ્થા – તેના કાર્યો અને નીતિઓ, ભારતીય વિદેશ વેપારનું માળખું અને દિશાઓ, EXIM Bank, ભારતની EXIM નીતિ, વિદેશ વેપાર નિયમન અને પ્રોત્સાહન

આંતરરાષ્ટ્રીય આર્થિક સંસ્થાઓ : IMF, વિશ્વબેંક, IFC, IDA, ADB,

બહુરાષ્ટ્રીય એકમો – સંયુક્ત સાહસો - ભારત અને WTO, બૌદ્ધિક સંપદા અધિકાર.

લેણદેણની તુલા – અર્થ અને માળખુ – લેણદેણની તુલામાં અસમતુલા સુધારાની પદ્ધતીઓ

વિભાગ:૨ : જાહેર વહીવટ

જાહેર વહીવટ પ્રસ્તાવના

જાહેર વહીવટનો અર્થ – કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ – જાહેર વહીવટ અંગેનો વિલ્સનનો ખ્યાલ. વિદ્યાશાખાનો વિકાસ અને પ્રવર્તમાન સ્થિતિ –નવુ જાહેર વહીવટ – જાહેર પસંદગી અભિગમ – ઉદારીકરણ – ખાનગીકરણ – વૈશ્વિકરણ પડકારો, સુશાસન ગવર્નન્સ – ખ્યાલ અને અમલ, નવુ જાહેર સંચાલન

જાહેર વહીવટમાં સંગઠનો સિધ્ધાંતો – પ્રથાઓ – સંભાવના – માળખુ અને પ્રકારો, મંત્રાલયો અને તેના વિભાગો, કોર્પોરેશનો, કંપનીઓ, બોર્ડ અને કમિશનો (પંચો) હંગામી અને સલાહકારી એકમો – વડુ મથક અને ક્ષેત્ર સંબંધો, નિયમનકારી સત્તાઓ – જાહેર-ખાનગી ભાગીદારી

જાહેર વહીવટમાં જવાબદારી અને અંકુશ

જવાબદારી અને અંકુશના ખ્યાલો, વહીવટ પર ધારાકીય, કારોબારી અને ન્યાયિક અંકુશ, નાગરિક અને વહીવટ – સંચાર માધ્યમો (મીડીયા) ની ભૂમિકા, હિત જૂથો, સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ, નાગરિક સમાજ, નાગરિકોનું ખતપત્ર, જાહેર માહિતી અધિકાર, સામાજિક અન્વેષણ (ઓડિટ)

વહીવટી કાયદો

અર્થ – કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ, વહીવટી કાયદા અંગેનો ડાઇસીનો ખ્યાલ, ધારાકીય સોંપણી, વહીવટી ટ્રીબ્યુનલ્સ

નાણાકીય વહીવટ

નાણાકીય અને રાજકોષીય નીતિઓ – પ્રજાનું દેવું અને જાહેર દેવા અંદાજપત્ર – પ્રકારો અને સ્વરૂપો – બજેટરી પ્રક્રિયા – નાણાકીય જવાબદારી, હિસાબો અને ઓડિટ, બજેટ રાજકીય સાધન તરીકે, જાહેર ખર્ચ પર સંસદનો અંકુશ – નાણા મંત્રાલયની નાણાકીય અને રાજકીય ક્ષેત્રમાં ભૂમિકા – હિસાબી પદ્ધતિઓ, ઓડિટ

રાજ્ય સરકાર અને વહીવટ

કેન્દ્ર- રાજ્ય વહીવટ, ધારાકીય અને નાણાકીય સંબંધો – નાણા પંચની ભૂમિકા, રાજ્યપાલ, મુખ્યમંત્રી, મંત્રીઓની કાઉન્સિલ (મંત્રી મંડળ સમૂહ – કેબિનેટ), મુખ્ય સેક્રેટરી – રાજ્ય સચિવાલય નિયામકો

સ્વતંત્રતા પછીનું જિલ્લા વહીવટીયતંત્ર

કલેક્ટરની બદલાતી ભૂમિકા – કેન્દ્ર રાજ્ય – સ્થાનિક સંબંધો, વિકાસકીય સંચાલનનો આદેશ અને કાયદો અને વ્યવસ્થા, જિલ્લા વહીવટીયતંત્ર લોકશાહી વિકેન્દ્રીકરણ

સનદી સેવા (અમલદારશાહી)

બંધારણીય સ્થાન, માળખું, ભરતી, તાલીમ અને ક્ષમતા રચના, સુશાસનનો આરંભ , આચારસંહિતા અને શિસ્ત, કર્મચારી મંડળો, રાજકીય અધિકારો , અસંતોષ (ફરિયાદ) નિવારણ વ્યવસ્થા, સનદી સેવામાં તટસ્થતા, સનદી સેવાની સક્રિયતા

વહીવટમાં કાયદો અને વ્યવસ્થા

બ્રિટીશ વારસો, રાષ્ટ્રીય પોલીસ પંચ, તપાસ એજન્સીઓ (સંસ્થાઓ), કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા માટે અને રાજદ્રોહ અને આંતકવાદનાં પ્રતિ આક્રમણ માટે કેન્દ્રની અને રાજ્યની પેરા મિલીટરી સહિતની એજન્સીઓની ભૂમિકા,

રાજકારણનું અપરાધીકરણ અને વહીવટ, પોલીસ – પ્રજા સંબંધો પોલીસમાં સુધારો